

Institut d'Educació Secundària
FRANCESC GIL
CANALS

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN
Y FORMACIÓN PROFESIONAL

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Universitats i Ocupació

GVANEXT
Fondata Next Generation
en la Conselleria Valenciana

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

INFORME SOBRE LES *FAKE NEWS*

LA DESINFORMACIÓ I L'ÚS
D'INTERNET, ELS DISPOSITIUS
ELECTRÒNICS I LES XARXES
SOCIALS COM A INSTRUMENTS PER
INFORMAR-SE

CURS 2023-2024

IES FRANCESC GIL (CANALS)

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

BRETXA GENERACIONAL. MENTRE EL 90% DE POBLACIÓ
MAJOR DE 30 ANYS VEU HABITUALMENT LES
NOTÍCIES, MENYS DEL 60% DELS JOVES HO FA.

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

**LES XARXES SOCIALS I LA DESINFORMACIÓ. MÉS DE 2/3%
DE LA POBLACIÓ ENQUESTADA AFIRMA QUE LA
DESINFORMACIÓ CIRCULA PREDOMINANTMENT PER
XARXES SOCIALS.**

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

VULNERABLES. LA MAJORIA DE LA POBLACIÓ
ENQUESTADA DESCONEIX COM CONTRASTAR UNA
NOTÍCIA I VERIFICAR SI ÉS CERTA O FALSA.

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

AMENAÇA. ELS DIFERENTS GRUPS D'EDAT PERCEBEN LA DESINFORMACIÓ COM UN PROBLEMA GREU O MOLT GREU DE LA SOCIETAT ACTUAL.

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

SOLUCIONS. ELS MÉS JOVES SÓN MÉS PARTIDARIS DE PERSEGUIR I PENALITZAR ELS RESPONSABLES DE LES FAKE NEWS. PER A LA RESTA DE LA POBLACIÓ SERIA FONAMENTAL FORMAR LA SOCIETAT PER COMBATRE LES FAKE NEWS.

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

Els alumnes de 1er de batxillerat de l'IES FRANCESC GIL (Canals), a l'assignatura Taller d'Investigació, han realitzat al curs 2023-2024 un estudi exhaustiu de la desinformació, un tema recurrent en la societat actual donada la influència entre l'opinió pública i la seua presència total al món digital i als nostres dispositius electrònics, el quals s'han consolidat com instrument d'informació.

La realització d'una enquesta relacionada amb l'ús de les noves tecnologies i qüestions relatives a la desinformació és la culminació de mesos de treball realitzat pels alumnes. En les següents pàgines es reflecteixen les dades extretes de l'enquesta i les conclusions a les quals l'alumnat ha arribat.

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

Dades de l'enquesta

Lloc: **Canals**.

Data: 11, 12, 14 i 15 de **desembre** de **2023**

Població de l'enquesta: **167 persones**

La mostra de l'enquesta, per grups d'edat

- Menors de 18 anys: **54** persones
- 19-30 anys: **48** persones
- 31-50 anys: **35** persones
- Majors de 50 anys: **30** persones

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

La mostra de l'enquesta, per sexes

- 92 dones
- 75 home

La mostra de l'enquesta, per situació acadèmica - laboral

- Estudie: 82 persones
- Treballe: 46 persones
- Estudie i treballe: 16 persones
- Jubilat/ada: 23 persones

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

La mostra de l'enquesta, per nivell d'estudis

	ELEMENTAL	GRADUAT	BATXILLERAT	FORMACIÓ PROFESSIONAL	UNIVERSITAT
Estudie: 82 persones	2	34	10	35	1
Treballa: 46 persones	7	6	5	11	17
Estudie i treballa: 16 persones	0	4	2	9	1
Jubilat/ada: 23 persones	11	5	4	2	1

Accés habitual a Internet

- Sí: 163 persones
- No: 4 persones

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

Exposició dels resultats

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Fas un ús diari d'Internet?	SI	92'3%	97'7%	100%	64'8%	88'7%
	NO	7'7%	2'3%	-	35'2%	11'3%

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Veus les notícies?	SI	57'6%	63'3%	93'9%	91'8%	76'6%
	NO	42'4%	36'7%	6'1%	8'2%	23'4%

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Amb quina freqüència veus les notícies?	Tots els dies	19'2%	20%	48'6%	68'5%	39%
	Quasi tots els dies	25%	42'2%	45'4%	25'7%	34'5%
	Quasi mai	30%	22'2%	3%	2'9%	14'6%
	Mai	25'8%	15'6%	3%	2'9%	11'9%

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Amb quina finalitat veus les notícies?	Per informar-me	21'1%	42'4%	84'8%	79'7%	57%
	Per entreteniment	17'3%	15'5%	12'2%	7'6%	13'15%
	Per curiositat	30'7%	28'8%	3%	10'2%	18'18%
	Perquè no trobe res més interessant	30'9%	13'3%	0%	2'5%	11'67%

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Mitjançant quin mitjà principal ho fas?	Xarxes socials	42'3%	48'8%	25'4%	10'3%	31'7%
	Televisió	34'6%	24'4%	56'6%	71'9%	46'87%
	Internet (youtube, altres)	17'4%	24'6%	9%	10'2%	15'3%
	Premsa escrita i ràdio.	5'7%	2'2%	9%	7'6%	6'12%

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Sols rebre notícies al mòbil o a algún dispositiu electrònic?	SI	81'1%	75'6%	78'8%	71'7%	76'8%
	NO	18'9%	24'4%	21'2%	28'3%	23'2%

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Quan les rebs, et fixes i comproves si la informació que aporten és certa?	Sempre	21'15 %	32'5%	22'58 %	10'63 %	21'71 %
	Amb regularitat	28'86 %	37'2%	51'61 %	42'58 %	40'06 %
	Quasi mai, em fie prou	28'84 %	23'3%	9'67%	27'65 %	22'36 %
	Mai ho comprove, em fie sempre del que m'envien	21'15 %	6'98%	16'14 %	19'14 %	15'87 %

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Saps el que és una "fake new"?	SI	88'4%	82'2%	72'7%	50%	73'3%
	NO	7'8%	11'1%	18'1%	32'5%	17'4%
	Més o menys	3'8%	6'7%	9'2%	17'5%	9'3%

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Si reps una notícia al telèfon mòbil, sabries identificar si és real o si es tracta d'una "fake new"?	SI	61'5%	68'2%	51'5%	24'3%	51'3%
	NO	38'5%	31'8%	48'5%	75'7%	48'7%

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Has compartit "fake news" sense saber que ho eren?	SI	17'3%	30'9%	6%	16'3%	17'6%
	NO	53'8%	32'7%	66'6%	64'8%	54'4%
	NO HO RECORDE	28'9%	36'4%	27'4%	18'9%	28%

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Has sigut creador d'alguna "fake new"?	SI	34'7%	2'2%	-	-	9'2%
	NO	65'3%	97'8%	100%	100%	90'8

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Per on penses que es difon més desinformació?	Televisió, premsa, radio	26'9%	10%	6%	43'1%	21'5%
	Xarxes socials (Facebook, Tik tok, Instagram, X, etc)	46'1%	71'1%	87'8%	43'1%	62'02%
	Whatsapp, Telegram, etc.	21'1%	18'9%	3'2%	11'3%	13'62%
	En persona	5'9%	-	3%	2'5%	2'86%

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Saps com pots verificar la informació i comprovar si són "Fake news"?	SI	44%	53'3%	39'3%	16'2%	38'2%
	NO	56%	46'7%	60'7%	83'8%	61'8%

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Coneixes alguna plataforma, web o semblant per a verificar "Fake news"?	SI	19'2%	15'5%	33'3%	16'2%	21'05%
	NO	80'8%	84'5%	66'7%	83'8%	78'95%

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Creus que la desinformació és un problema de la societat actual?	No tinc opinió al respecte	24'5%	13'6%	16'1%	5'5%	14'92%
	Pense que ha existit sempre, forma part de la societat	26'4%	18'1%	35'4%	27%	26'72%
	És un problema actual però en tenim d'altres molt més greus	30'1%	27'4%	22'5%	27%	26'75%
	És molt perillós perquè genera confusió i odi	19%	40'9%	26%	40'5%	31'61%

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

		Grups d'edat				TOTAL
		<18	19-30	31-50	>50	
Consideres que s'hauria de fer alguna cosa al respecte?	Es deuria multar aquells mitjans que desinformen	54'6%	17'7%	33'3%	35%	35'15%
	Caldria perseguir els bulos a les xarxes	18'9%	33'3%	21'2%	27'5%	25'25%
	Allò primordial és educar la societat per combatre la desinformació	14'6%	44'6%	45'5%	32'5%	34'3%
	No s'ha de fer res, és llibertat d'expressió	11'9%	4'4%	-	5%	5'3%

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

Els resultats que l'alumnat destaca:

Dis-me com t'informes i et diré a quina generació pertany.

Molts adolescents no veuen les notícies ni s'informen per mitjans de comunicació convencionals la qual cosa permet detectar la falta d'interès dels joves en aquests; en canvi, acostumen a consumir continguts mitjançant el seu dispositiu mòbil. Per contra, la gent major afirma veure les notícies totes les dies o quasi totes les dies.

Incapaç de detectar una fake new.

Tenint en compte que la informació i la desinformació circula constantment pels nostres dispositius mòbils, la majoria de la gent no sabria identificar què és una notícia certa o falsa.

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

Plataformes de verificació.

S'afirma conèixer què són les fake news però, en canvi, són molts menys els que coneixen plataformes per verificar la informació que reben i comprovar si es tracta d'informació certa o falsa.

El telèfon mòbil com a instrument per informar-se.

Més del 70% reb informació de diferent índole al seu *smartphone* la qual cosa fa palesa com d'essencial i influent s'ha convertit aquesta eina entre l'opinió pública.

La gent major és més vulnerable.

8 de cada 10 majors de 50 anys reconeix que no sap com verificar una notícia i saber si és certa o falsa.

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

Accés a Internet.

Volem destacar que quasi la totalitat dels enquestats afirma tenir accés a Internet.

Molta de la població enquestada estudia.

Cal tenir en compte que una part important de l'enquesta ha estat realitzada entre els alumnes del batxillerat i de cicles del nostre institut.

Més dones que homes.

Volem explicar que el lleuger major nombre de dones es produeix, des del nostre punt de vista, pel fet que hem eixit pels matins a fer l'enquesta i hem freqüentat llocs com cafeteries i comerços.

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

Conclusions de l'alumnat:

Com a conclusió, ens agradaria insistir que la desinformació és una realitat que existeix des de fa molt de temps però, fruit de les noves tecnologies, actualment s'ha convertit en un problema molt greu. Front açò, i tenint en compte que tot el món és vulnerable, deuríem prendre consciència de la gravetat de les fake news i estar més formats per ser capaços de verificar la veracitat d'una notícia.

Per això vam elaborar uns fullets informatius que vam repartir entre la gent després de realitzar l'enquesta i on oferíem diferents eines i estratègies per contrastar la informació.

Finalment, volem agrair la predisposició del poble de Canals a la realització de l'enquesta i el tracte rebut per tots aquells i aquelles que han volgut participar en aquest projecte.

L' enquesta

ENQUESTA 1º BAT - FAKE NEWS

Perfil de l'enquestat	Preguntes relacionades amb l'ús d'Internet i la desinformació
<p>1. Edat:</p> <p>☐ 12-18</p> <p>☐ 19-30</p> <p>☐ 31-50</p> <p>☐ +50</p> <p>2. Sexe:</p> <p>☐ Home</p> <p>☐ Dona</p> <p>☐ Cap de les anteriors</p> <p>3. Què fas actualment?:</p> <p>☐ Estudie</p> <p>☐ Treballe</p> <p>☐ Jubilat/a</p> <p>4. Què estudis tens?</p> <p>☐ Elemental</p> <p>☐ Secundària</p> <p>☐ Batxillerat</p> <p>☐ Formació professional</p> <p>☐ Universitat</p> <p>5. Tens accés a Internet?</p> <p>☐ Sí</p> <p>☐ No</p>	<p>1. Fas un ús diari d'Internet?</p> <p>☐ Sí</p> <p>☐ No</p> <p>2. Veus les notícies?</p> <p>☐ Sí</p> <p>☐ No</p> <p>3. Amb quina freqüència?</p> <p>☐ Tots els dies</p> <p>☐ Quasi tots els dies</p> <p>☐ Quasi mai</p> <p>☐ Mai</p> <p>4. Amb quina finalitat ho fas?</p> <p>☐ Per informar-me</p> <p>☐ Per entreteniment</p> <p>☐ Per curiositat</p> <p>☐ Perquè no trobe res més interessant</p> <p>5. Mitjançant quin mitjà principal ho fas?</p> <p>☐ Xarxes socials</p> <p>☐ Televisió</p> <p>☐ Internet (youtube, altres)</p> <p>☐ Premsa, ràdio, etc</p>

Preguntes relacionades amb l'ús d'Internet i la desinformació

<p>6. Sols rebre notícies al mòbil o a algún dispositiu electrònic?</p> <p>☐ Sí</p> <p>☐ No</p> <p>7. Quan les rebs, et fixes i comproves si la informació que t'aporten és certa?</p> <p>☐ Sempre.</p> <p>☐ Amb regularitat.</p> <p>☐ Quasi mai, em fie prou.</p> <p>☐ Mai ho comprove, em fie sempre del que m'envien.</p> <p>8. Saps el que és una "Fake New"?</p> <p>☐ Sí</p> <p>☐ No</p> <p>☐ Més o menys</p> <p>9. Si reps una notícia al telèfon mòbil, sabries identificar si és real o si es tracta d'una "Fake New"?</p> <p>☐ Sí</p> <p>☐ No</p> <p>10. Has compartit "Fake News" sense saber que ho eren?</p> <p>☐ Sí</p> <p>☐ No</p> <p>☐ No ho recorde</p> <p>11. Has sigut creador d'alguna "Fake New"?</p> <p>☐ Sí</p> <p>☐ No</p>	<p>12. Per on penses que es difon més desinformació?</p> <p>☐ Televisió, premsa, radio</p> <p>☐ Xarxes socials (Facebook, ...)</p> <p>☐ Whatsapp, Telegram, ...</p> <p>☐ En persona</p> <p>13. Saps com pots verificar la informació i comprovar si són "Fake News"?</p> <p>☐ Sí</p> <p>☐ No</p> <p>14. Coneixes alguna plataforma, web o semblant per a verificar "Fake News"?</p> <p>☐ Sí</p> <p>☐ No</p> <p>15. Creus que la desinformació és un problema de la societat actual?</p> <p>☐ No tinc opinió al respecte</p> <p>☐ Pense que ha existit <u>sempre</u>, forma part de la societat</p> <p>☐ És un problema actual però en tenim d'altres molt més greus</p> <p>☐ És molt perillós perquè genera confusió i odi</p> <p>16. Consideres que s'hauria de fer alguna cosa al respecte?</p> <p>☐ Es deuria multar aquells mitjans que desinformen.</p> <p>☐ Caldria perseguir els bulos a les xarxes</p> <p>☐ Allò primordial és educar la societat per combatre la desinformació.</p> <p>☐ No s'ha de fer res, és llibertat d'expressió.</p>
---	--

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

El fullet informatiu

1º Batxillerat. Projecte d'investigació. IES FRANCESC GIL. Canals

QUÈ ÉS UNA FAKE NEWS?

ÉS LA DIVULGACIÓ DE NOTÍCIES FALSES QUE PROVOQUEN DESINFORMACIÓ, ÉS A DIR, CONTINGUT EQUIVOCAT, FALS O FABRICAT INTENCIONADAMENT PER DISTORSIONAR LA REALITAT, PROVOCAR, GENERAR ODI, TENSIONAR LA SOCIETAT, ETC.
TÉ UNA INCIDÈNCIA ELEVADA SOBRE LA SOCIETAT.

PLATAFORMES DE VERIFICACIÓ

per a contrastar la informació i combatre les fake news:

Pàgines web on consultar i contrastar la informació, i comprovar si tracta d'informació certa o desinformació.	Visitar la web Newtral.com MALDITA.ES Visitar la web Maldita.es Visitar la web FactChat.es
Pàgina per verificar la veracitat d'una imatge i comprovar si es tracta d'un muntatge.	Utilitzar Google lens
Números de telèfon als quals realitzar una consulta mitjançant Whatsapp per verificar informació.	+34 644 22 93 19 +34 627 28 08 15